

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. J. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. balandžio 11 d. Nr. 242-145
Vilnius

Lietuvos bankas gavo V. J. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. spalio 9 d. eismo įvykio metu buvo apgadinta pareiškėjui priklausanti transporto priemonė „BMW 740“.

2017 m. spalio 10 d. pareiškėjas kreipėsi į eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką ir pateikė prašymą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo nuostolius.

2017 m. spalio 11 d. pareiškėjo gyvenamojoje vietoje buvo atlikta apgadintos transporto priemonės apžiūra ir surašytas Transporto priemonės techninės apžiūros aktas, kuriame nurodyti eismo įvykio metu transporto priemonei padaryti apgaditimai. Apgadinimai buvo užfiksuoti ir nuotraukose. Akte taip pat pažymėta, kad apžiūros metu nepavyko atidaryti automobilio variklio gaubto.

2017 m. spalio 16 d. autoserviso IĮ „Saši“ teritorijoje buvo atlikta pakartotinė automobilio apžiūra ir surašytas Transporto priemonės papildomos techninės apžiūros aktas, kuriame nurodyti transporto priemonės sugadinimai ir reikalingi remonto darbai. Apgadinimai taip pat buvo užfiksuoti nuotraukose. Tą pačią dieną draudikas, įvertinęs Transporto priemonės papildomos techninės apžiūros akte užfiksuotus duomenis, parengė žalos sąmatą ir informavo pareiškėją, kad atlygintinos automobilio remonto išlaidos, išskaičius dalių būklės pagerinimą, siekia 2 382,10 Eur (be PVM).

Pareiškėjas nesutiko su draudiko pateiktais skaičiavimais, todėl 2017 m. spalio 20 d. kreipėsi į nepriklausomą turto vertintoją M. L. Vertintojas apžiūrėjo automobilį ir sudarė Transporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. 17-10-005 (toliau – Vertinimo ataskaita), kuri buvo pateikta draudikui. Vertinimo ataskaitoje nustatytos transporto priemonės atkūrimo (remonto) išlaidos, įvertinus keičiamų detalių pagerinimą, sudaro 3 936,26 Eur (be PVM).

Draudikas, abejodamas dėl pareiškėjo pateiktos Vertinimo ataskaitos pagrįstumo, kreipėsi į tris automobilių remonto įmones, kad šios nustatytų automobilio remonto išlaidas. UAB „Autofortas“ parengtoje remonto sąmatoje nurodyta, kad automobilio remonto išlaidos, išskaičius dalių būklės pagerinimą, siektų 3 075,97 Eur (be PVM), UAB „Inchcape motors“, išskaičius dalių būklės pagerinimą, automobilį suremontuotų už 3 269,32 Eur (be PVM), o pagal UAB „Matsuda“ parengtą sąmatą, draudiko atlygintinos būtiniosios remonto išlaidos (išskaičius dalių būklės pagerinimą) sudarytų 2 670,38 Eur (be PVM).

2017 m. lapkričio 27 d. draudiko darbuotojas el. paštu persiuntė pareiškėjui UAB „Matsuda“ parengtą remonto sąmatą. Pareiškėjas, nesutikdamas su minėtoje sąmatoje apskaičiuotomis remonto išlaidomis, pateikė draudikui 2017 m. gruodžio 4 d. pretenziją su prašymu draudimo išmoką, atlyginančią automobilio remonto išlaidas, apskaičiuoti pagal nepriklausomo turto vertintojo Vertinimo ataskaitą ir atlyginti nepriklausomo turto vertintojo

samdymo išlaidas.

2017 m. gruodžio 18 d. atsakyme į pareiškėjo pretenziją draudikas teigė, kad Vertinimo ataskaita yra sudaryta nesiremiant Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) principais, todėl draudikas minėta Vertinimo ataskaita nesivadovavo ir atliko rinkos tyrimą dėl realių automobilių remonto išlaidų. Draudikas informavo pareiškėją, kad gavo trijų autoservisų, t. y. UAB „Autofortas“, UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Matsuda“, pasiūlymus, kurie yra realūs ir už juose nurodytą sumą autoservisai suremontuotų pareiškėjo automobilį. Draudikas, įvertinęs visus šiuos pasiūlymus, nusprendė pareiškėjo nuostolį apskaičiuoti pagal vidutinį nuostolio dydį atspindinčią autoserviso (UAB „Autofortas“ sąmata (3 075,97 Eur). Draudikas atsisakė atlyginti ir pareiškėjo patirtas nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidas.

Pareiškėjas, manydamas, kad draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, nepagrįstai vadovavosi UAB „Autofortas“ pateikta sąmata, kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjo teigimu, į UAB „Autofortas“ sąmatą nėra įtrauktos kai kurios detalės: „viršutinės oro kreipiančiosios, kairiojo ruko žibinto apdailos, priekinio dešinio amortizatoriaus ir vairo mechanizmo (vairo kolonėlės)“. Be to, neteisingai parinkta keičiamų plastikinių detalių (priekinio buferio, priekinės kairiosios apsauginės juostos ir kairiojo purkštuko dangtelio) dažymo technologija, t. y. be pagrindo nevertinta būtinybė detales gruntuoti.

Anot pareiškėjo, pagal Taisyklių 15 punktą, jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo aprašo (toliau – Aprašas) 9.4 papunktyje imperatyviai įtvirtinta, kad automobilio remontas turi būti atliekamas pagal gamintojo nustatytus reikalavimus. Šios normos draudikui turi būti žinomos, o jų nepaisymas, pareiškėjo nuomone, vertintinas kaip netinkamas prievolės vykdymas.

Pareiškėjas taip pat nurodo, kad draudikas netinkamai vykdė pareigą tinkamai apskaičiuoti ir atlyginti dėl eismo įvykio atsiradusius nuostolius. Turėdamas teisę į visišką nuostolių atlyginimą, siekdamas pagrįsti eismo įvykio metu padarytą žalą, tačiau neturėdamas specialių žinių, pareiškėjas buvo priverstas kreiptis į nepriklausomą turto vertintoją. Pareiškėjo nuomone, jeigu draudikas būtų tinkamai apskaičiavęs draudimo išmoką, pareiškėjui nebūtų reikėję pabloginti savo turtinės padėties ir turėti nepriklausomo eksperto samdymo išlaidų (200 Eur), todėl būtent draudikui, neteisingai nustačiusiam draudimo išmokos dydį, kyla pareiga atlyginti dėl to padarytus nuostolius.

Atsižvelgdamas į prašyme nurodytas aplinkybes, pareiškėjas prašė Lietuvos banko rekomenduoti draudikui draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitą ir atlyginti 200 Eur nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų.

Lietuvos bankas gavo draudiko atsiliepimą į pareiškėjo kreipimąsi. Draudikas nurodė, kad žalos administravimas vyko pagal teisės aktų reikalavimus, o nuostolių dydis yra apskaičiuotas sąžiningai ir yra pakankamas, kad pareiškėjo automobilis būtų atkurtas į iki eismo įvykio buvusią padėtį, todėl pareiškėjo reikalavimas yra nepagrįstas.

Draudikas nurodė, kad tais atvejais, kai nukentėjęs asmuo turto neremontuoja, žalos dydis yra apskaičiuojamas teorinių skaičiavimų būdu, įvertinant turto apgadinimo laipsnį, keičiamų detalių kiekį bei reikalingų darbų mastą. Atlygintinų nuostolių dydis tokiais atvejais apskaičiuojamas nustatant būtinas remonto išlaidas (be PVM), kurių reikia atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio (Taisyklių 15 punktas). Draudiko teigimu, šiuo atveju draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) darbų įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais.

Kadangi pareiškėjas nesutiko su draudiko parengta teorine sąmata ir pateikė Vertinimo

ataskaitą, draudikas, siekdamas nustatyti tikslų nuostolio dydį, kreipėsi į teisę remontuoti automobilius turinčias įmones UAB „Autofortas“, UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Matsuda“, šios apskaičiavo automobilio remonto išlaidas ir pateikė sąmatas, kuriose nurodyta, jog automobilio remonto išlaidos, atskaičiavus dalių pagerinimą, siektų 3 083,79 Eur¹ (be PVM) (UAB „Autofortas“), 2 670,38 Eur (be PVM) (UAB „Matsuda“) ir 3 269,32 Eur (be PVM) (UAB „Inchcape motors“). Šie pasiūlymai, anot draudiko, yra realūs, t. y., jeigu pareiškėjas sutiktų transporto priemonę remontuoti viename iš šių autoservisų, jo automobilis būtų suremontuotas už sąmatose nurodytą pinigų sumą. Įvertinęs minėtus komercinius pasiūlymus, remdamasis teisės aktų nuostatų reikalavimais atlyginti būtinas ir vidutines išlaidas, draudikas nuostolio dydį apskaičiavo pagal vidutinį eismo įvykio metu patirtą nuostolių dydį atspindinčią autoserviso sąmatą (3 083,79 Eur). Ši suma, draudiko nuomone, yra visiškai pakankama tam, kad automobilis būtų tinkamai suremontuotas. Draudikas teigė, kad automobilį suremontuoti galima dar pigiau, tačiau jis sąžiningai įvertino galimas pareiškėjo išlaidas ir išmokėjo draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal vidutinį remonto išlaidų pasiūlymą.

Atsikirdamas dėl pareiškėjo teigimu, neįtrauktų darbų ir detalių, draudikas nurodė, kad „viršutinė oro kreipiančioji ir kairiojo rūko žibinto apdaila“ yra įtraukta į visas trijų autoservisų sudarytas sąmatas. Vairo mechanizmas ir priekinės dešinės pusės amortizatorius, kaip nurodė draudikas, per eismo įvykį nebuvo apgadinti. Be to, nors pagal gamintojo rekomendacijas jos galėtų būti keičiamos, faktiškai Lietuvoje tai nėra daroma. Tai patvirtina remonto darbų komerciniai pasiūlymai, pagal kuriuos nei vienas servisas šių darbų nelaiko būtinais. Vis dėlto draudikas teigia, kad sutiktų atlyginti šias išlaidas, jeigu pareiškėjas pateiktų įrodymus, kad minėtos detalės realiai pakeitė. Draudikas nesutiko su pareiškėjo argumentais dėl plastikinių detalių dažymo technologijos ir nurodė, kad galima įsigyti jau paruoštų dažyti detalių, todėl papildomi gruntavimo darbai nėra būtini. Kadangi tokias detales įsigyja visi trys autoservisai, akivaizdu, kad tiekėjai tiekia jau gruntuotas detales.

Atsižvelgdamas į atsiliepime nurodytas aplinkybes, draudikas mano, kad pareiškėjo automobilio remonto išlaidų tyrimas yra objektyvus kriterijus apskaičiuojant vidutines remonto išlaidas, todėl nuostoliai buvo apskaičiuoti sąžiningai ir teisingai. Pareiškėjo pateikta Vertinimo ataskaita neturi didesnės įrodomosios galios ir yra lygiavertis įrodymas vertinant nuostolius. Be to, ji sudaryta ne pagal Taisyklių nuostatas, todėl nėra teisinga ir pagrįsta, joje nurodytos dalių ir darbų kainos nėra pagrįstos.

Atsikirdamas į pareiškėjo reikalavimą atlyginti nepriklausomo turto vertintojo išlaidas, draudikas nurodė, kad, pagal Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCPDĮ) 15 straipsnį, turto vertinimo išlaidos yra atlyginamos išimtinai tik tais atvejais, kai draudikas neįvykdo savo pareigos apžiūrėti turtą. Draudikas tinkamai vykdė teisės aktų reikalavimus, bendradarbiavo su pareiškėju, siekė kuo tiksliau apskaičiuoti nuostolius, atliko nuodugnų tyrimą ir galutinę draudimo išmoką apskaičiavo pagal realius rinkos dalyvių pasiūlymus. Kadangi draudikas nepažeidė jokių teisės aktų reikalavimų, jis neturi pareigos atlyginti pareiškėjo patirtų nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų, remdamasis TPVCPDĮ 15 straipsnio 3 dalimi.

Pareiškėjas pateikė Lietuvos bankui papildomus paaiškinimus ir pakartotinai nurodė, kad dėl į UAB „Autofortas“ parengtą sąmatą neįtrauktų darbų jo automobilis nebūtų atkurtas į iki eismo įvykio buvusią būklę ir būtų pažeistas visiško nuostolių atlyginimo principas. Pareiškėjas pateikė papildomus paaiškinimus dėl „viršutinės oro kreipiančiosios ir kairiojo rūko žibinto apdailos“, nurodydamas, kad minėtos detalės nebuvo įtrauktos į UAB „Autofortas“ sąmatą. Taip pat paaiškino, kad, pagal gamintojo rekomendacijas, esant deformuotam bent vienam priekinės važiuoklės elementui, kartu su deformuotomis dalimis turi būti keičiamas ir vairo mechanizmas,

¹ UAB „Autofortas“ sąmata, atsižvelgiant į pareiškėjo pateiktas pretenzijas, buvo papildyta ranka užrašant pastabą dėl papildomų detalių (viršutinės oro kreipiančiosios ir kairiojo rūko žibinto apdailos) įtraukimo, todėl pirminėje ir papildytoje sąmatoje nurodytos remonto išlaidos skiriasi.

o amortizatoriai, jei automobilio rida viršija 80 000 km, keičiami poromis.

Pareiškėjo teigimu, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 25 straipsnyje įtvirtinta, kad viešajame eisme leidžiama dalyvauti tik techniškai tvarkingoms transporto priemonėms, todėl po eismo įvykio į eismą gali grįžti tik techniškai tvarkingos transporto priemonės, o pagal Aprašo 9.4 papunktį, automobilio remontas turi būti atliekamas pagal gamintojo nustatytus reikalavimus, todėl po automobilio remonto neturi sumažėti transporto priemonės patikimumas ir saugumas. Minėti remonto darbai turi būti laikomi būtinais, nes remontą atlikus ne pagal gamintojo technologiją nukentėtų automobilio saugumas. Pareiškėjas nurodė nesutinkantis su draudiko atsiliepime nurodytais argumentais dėl plastikinių detalių dažymo technologijos, nes iš sąmatoje nurodyto keičiamos dalies numerio aiškiai matyti, kad dažytinos dalys yra negruntuotos.

Anot pareiškėjo, draudikas nepagrįstai nesivadovavo Vertinimo ataskaita, motyvuodamas tuo, kad ji sudaryta ne pagal Taisyklių nuostatas. Ataskaita sudaryta griežtai laikantis teisės aktų, todėl šis argumentas yra nepagrįstas. Turto vertintojas, apskaičiuodamas remonto išlaidas, vadovavosi Kelių transporto priemonių vertinimo instrukcijos (toliau – Instrukcija) 35 punktu (atsarginių dalių, reikalingų atstatomajam remontui, kainos – tai, atsižvelgiant į Lietuvos rinkos sąlygas, pakoreguotos originalių detalių kainos) ir 36 punktu (pagrindiniai atsarginių dalių kainų šaltiniai – Europos šalyse naudojami atsarginių dalių kainų ir laiko normatyvų katalogai (EUROTAX, MITCHELL), kompiuterinės duomenų bazės (EUROTAX, AUDATEX, DAT) ir kita šalyje įteisinta medžiaga) ir skaičiavimus pagrindė Vertinimo ataskaitoje.

Draudikas pateikė atsiliepimą į pareiškėjo papildomus paaiškinimus ir dar kartą pabrėžė, kad vidutinį nuostolio dydį atspindi draudiko gauti komerciniai pasiūlymai, o ne nepriklausomo turto vertintojo Vertinimo ataskaita, nepagrįsta realiomis dalių tiekėjų kainomis ar servisų valandiniais įkainiais. Draudikas taip pat nurodė, kad automobilio remonto darbus gali atlikti ne tik oficialūs gamintojo atstovai, o jokie teisės aktai nenumato, kad remonto darbai turi būti atliekami tik gamintojo atstovo servise ir tik jo dalimis. Draudiko teigimu, visuotinai žinoma, kad gamintojo atstovo kaina rinkoje yra didžiausia, tačiau faktiškai didžioji dauguma automobilių yra tvarkoma pigiau, todėl pareiškėjas nepagrįstai siekia, kad draudimo išmoka būtų apskaičiuota pagal gamintojo kainą, nors pripažįsta, kad išmoka turėtų būti apskaičiuota pagal vidutinę rinkos kainą.

Draudikas paaiškino, kad į UAB „Autofortas“ sąmatą, pagal kurią apskaičiuota ir išmokėta draudimo išmoka, iš tiesų nebuvo įtrauktos pareiškėjo nurodytos dalys („viršutinė oro kreipiančioji ir kairiojo rūko žibinto apdaila“), tačiau draudikas jas pripažino ir tai ekspertas ranka pažymėjo minėto autoserviso sąmatoje. Vis dėlto draudikas nesutinka su pareiškėjo argumentais dėl būtino vairo mechanizmo ir abiejų amortizatorių keitimo. Draudiko nuomone, gamintojas pateikia tik rekomendacijas, o jų nesilaikymas nelemia to, kad transporto priemonė būtų nesaugi ar techniškai netvarkinga. Anot draudiko, nepakeitus vairo mechanizmo ir abiejų amortizatorių, transporto priemonė gali būti eksploatuojama, o tai patvirtina draudiko pateiktas automobilių techninę apžiūrą atliekančios UAB „Tuvlita“ atsakymas, kad, pakeitus tik vieną amortizatorių ir pašalinus kitus defektus, transporto priemonė būtų laikoma techniškai tvarkinga. Be to, draudikas teigia kreipęsis į UAB „Kраста Auto“ su prašymu paaiškinti pareiškėjui išduotą rekomendaciją dėl vairo mechanizmo ir amortizatorių keitimo poromis (kai automobilio rida viršija 80 000 km). Pastaroji bendrovė paaiškino, kad ši rida skaičiuojama nuo amortizatorių pakeitimo dienos, o ne pagal bendrą automobilio ridą, todėl pareiškėjo reikalavimas, draudiko nuomone, yra susijęs ne su įprasta būtinybe keisti amortizatorius vienam iš jų sugedus, bet su tuo, kad kitas amortizatorius yra nusidėvėjęs nuvažiavus 80 000 km. Draudikas nesutinka atlyginti išlaidų, susijusių su antrojo amortizatoriaus keitimu, nes, jeigu jį reikia keisti, tai būtų susiję su amortizatoriaus nusidėvėjimu, bet ne su įvykiu eismo įvykiu.

Atsiliepime į pareiškėjo papildomus paaiškinimus draudikas nurodė, kad pareiškėjas klaidina Lietuvos banką savo paaiškinimais dėl plastikinių dalių dažymo technologijos, nes dalys jau gali būti paruoštos dažyti. Nuo to priklauso dažymo darbų sąnaudos, naudojama dažymo

technologija. Kadangi UAB „Autofortas“ naudoja dažymo technologiją „KR1“, ji įsigyja jau dažymui paruoštas dalis, todėl dažymo ir šveitimo darbai nėra reikalingi.

Draudiko nuomone, pareiškėjas taip pat nepagrįstai ginčija UAB „Autofortas“ sąmatoje nurodytos 15 proc. nuolaidos taikymą. Draudiko teigimu, tai yra ne nuolaida, o konkretaus serviso įsigyjamų dalių kaina, kuri yra suderinta sutartimis su dalių tiekėjais. Komerciniame pasiūlyme nurodyta remonto darbų kaina, įskaitant dalių kainą, yra reali kaina, už kurią konkretus servisas įsipareigoja suremontuoti dalis.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios 2017 m. spalio 9 d. eismo įvykio metu transporto priemonei „BMW 740“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio ir nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo.

1. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl eismo įvykio transporto priemonei „BMW 740“ padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio pagrįstumo

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas arba – šio įstatymo 17 straipsnyje numatytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybės, faktą ir dydį. Minėta žalos dydžio nustatymo taisyklė detalizuota Taisyklių 13 punkte: nukentėjusiojo trečiojo asmens turtui (transporto priemonei ar kitam kilnojamam ar nekilnojamam turtui) padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas ar Biuras, vadovaudamasis atsakingo draudiko ar Biuro įgaliotų asmenų (ekspertų) ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ar išvadomis, įmonės, kurioje remontuojamas sugadintas turtas, pateiktais šio turto remonto išlaidų skaičiavimais ir (ar) atsižvelgdamas į įmonės, kuri turi teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus ar remonto išlaidų pagrindimo dokumentus, taip pat į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus.

Vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. Jeigu nustatyta, kad sugadintos detalės ir (ar) dalys negali būti remontuojamos, bet neprivalo būti keičiamos, remontas turi būti atliekamas kaip tik šiuo numatytu būdu. Sugadintos techninės detalės ir (ar) dalys gali būti remontuojamos, jeigu po remonto jos atitiks techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus. Jeigu nukentėjęs asmuo pasirenka kitą remonto būdą – detales ir (ar) dalis, kurios gali būti suremontuotos, pakeičia naujomis, atsakingas draudikas neatlygina visų tokio remonto išlaidų, o žala apskaičiuojama pagal būtinas remonto išlaidas.

Atsižvelgiant į eismo įvykio metu patirtos žalos dydžio nustatymą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad turto vertinimo ataskaita, neginčijant joje nurodytų duomenų teisingumo, yra vienas iš, bet ne vienintelis, žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų,

todėl turi būti vertinamas atsižvelgiant į visų turimų, tiek draudiko, tiek pareiškėjo pateiktų įrodymų visumą. Konstatavus minėtą aplinkybę, kartu darytina išvada, kad turto vertintojo išvados buvimas savaime nesuteikia jai aukštesnės nei kitų žalos administravimo byloje esančių įrodymų įrodomosios galios ir savaime jų nepaneigia, nes, kaip jau buvo minėta, turto vertinimo ataskaita yra viena iš įrodinėjimo priemonių, kuri turi būti vertinama kartu su kitais įrodymais pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles.

Pareiškėjas prašo išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas automobilio remonto išlaidas. Pagal Vertinimo ataskaitoje pateiktą remonto sąmatą apskaičiuotos pareiškėjo automobilio remonto išlaidos, išskaičiuojant dalių būklės pagerinimą, siekia 3 936,26 Eur (be PVM). Draudikas su pareiškėjo reikalavimu nesutinka ir teigia pagrįstai vadovavęsis vidutinį nuostolių dydį atspindinčia UAB „Autofortas“ sąmata (po korekcijų), o išmokėtos 3 083,79 Eur draudimo išmokos pakanka automobilį atkurti į iki eismo buvusią padėtį.

Vertinant pareiškėjo reikalavimą draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitoje nustatytas transporto priemonės remonto išlaidas ir draudiko atsisakymo tenkinti šį pareiškėjo reikalavimą pagrįstumą, pažymėtina, kad, vadovaudamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalimi, draudikas privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką. Siekdamas apskaičiuoti pareiškėjo nuostolius, draudikas pateikė pareiškėjui pirminę automobilio remonto sąmatą, kurioje nustatė, kad automobilį galima suremontuoti už 2 382,10 Eur. Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko atliktais skaičiavimais, pateikė Vertinimo ataskaitą ir prašė draudimo išmoką apskaičiuoti pagal joje pateiktus skaičiavimus. Gavęs Vertinimo ataskaitą, draudikas atliko papildomą tyrimą ir priėmė sprendimą išmokėti pareiškėjui 3 083,79 Eur draudimo išmoką. Perskaičiuodamas draudimo išmoką draudikas pripažino, kad pirminėje sąmatoje transporto priemonės remonto išlaidos buvo apskaičiuotos netinkamai, tačiau pareiškėjo prašymą tenkino tik iš dalies, t. y. laikė, kad yra aplinkybių, suteikiančių teisę draudimo išmoką sumažinti. Tokiu atveju draudikui kilo pareiga tokį sprendimą pagrįsti: įrodyti Vertinimo ataskaitos skaičiavimų nepagrįstumą ir (ar) nurodyti neatitiktis Taisyklių 15 punktui ar kitas priežastis, dėl kurių pareiškėjas nepagrįstai praturtėtų ir (arba) būtų pažeistos draudiko teisės ir teisėti interesai.

Akcentuotina, kad, atsižvelgiant į transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčių kompensacinę paskirtį ir nuostolių draudimo sutartyse, prie kurių priskiriamos minėtos sutartys, įgyvendinamą Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtintą visiško nuostolių atlyginimo principą, žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustačius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, lieka iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės. Kai nustatytas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015).

Pagal Taisyklių 15 punktą, pareiškėjui nusprendus neremontuoti transporto priemonės, draudikas turėjo jam atlyginti būtinas atkurti automobilio vertę iki eismo įvykio remonto išlaidas (be PVM), apskaičiuotas pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius. Iš draudiko pateiktos UAB „Autofortas“ sąmatos matyti, kad remonto išlaidos apskaičiuotos taikant 15 proc. nuolaidą. Pareiškėjas šią aplinkybę laiko pagrindu nesivadovauti minėta sąmata. Draudiko teigimu, tai yra ne nuolaida, o serviso įsigyjamų dalių kaina, kuri yra suderinta su dalių tiekėjais. Vis dėlto, Lietuvos banko vertinimu, serviso įsigyjamų detalių kaina, kuri yra 15 proc. mažesnė už tiekėjo paprastai taikomą kainą, reiškia būtent tai, kad kainos yra sumažintos (joms taikoma nuolaida), t. y. autoserviso ir tiekėjo susitarimu autoservisas tam tikras dalis ir (ar) detales gauna pigiau nei rinkoje vyraujanti jų kaina. Manytina, kad toks draudimo išmokos apskaičiavimo būdas, kai nėra atsižvelgiama į konkrečios sutarties pagrindu taikomos nuolaidos dydį, nėra suderinamas su Taisyklių 15 punkto nuostata, pagal kurią nukentėjusiajam atlyginamos būtinos remonto išlaidos, apskaičiuotos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) darbų

įkainius.

Pažymėtina, kad teisės aktai neriboja nukentėjusiojo (pareiškėjo) teisės pasirinkti, kur ir iš ko įsigyti automobilio remontui skirtas detales ir (ar) kur remontuoti transporto priemonę, todėl vien tai, kad automobilių remonto įmonė, kurios sąmata draudikas rėmėsi apskaičiuodamas draudimo išmoką, dalis gali gauti pigiau (su nuolaida), neįpareigoja pareiškėjo automobilį remontuoti būtent minėtoje įmonėje. Be to, Lietuvos bankui nėra pateikta jokių duomenų, patvirtinančių, kad sąmatoje nurodyta nuolaida be jokių išlygų būtų taikoma ir kitose remonto įmonėse ar pareiškėjui kreipiantis į sąmatą parengusį servisą be draudiko tarpininkavimo. Todėl, Lietuvos banko vertinimu, draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką, be pagrindo neįvertino sąmatoje nurodytos nuolaidos.

Taip pat pažymėtina, kad draudikas, norėdamas pagrįsti sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal Vertinimo ataskaitą, nurodė, kad būtent draudiko apskaičiuotas draudimo išmokos dydis atitinka Taisyklių 15 punkto reikalavimą nuostolių dydį apskaičiuoti pagal vidutinius remonto darbų, dalių ir (ar) detalių įkainius. Be to, draudikas nurodė, kad Vertinimo ataskaita nepagrįsta realiomis dalių tiekėjų nustatytomis kainomis ar servisų valandiniais įkainiais. Šių aplinkybių kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad tiek Vertinimo ataskaitoje pateikti skaičiavimai, tiek draudiko pateikta UAB „Autofortas“ sąmata yra parengti draudikų, remonto įmonių ir (ar) ekspertų nuostolių sureguliuojimo srityje naudojamu kompiuteriniu moduli (programa) „AUDATEX“, kuris pagal konkrečios transporto priemonės ir jos sugadinimų duomenis apskaičiuoja sugadintos transporto priemonės atkūrimo išlaidas. Sugadintos transporto priemonės atkūrimo (remonto) į iki apgadinimų buvusių padėčių išlaidų nustatymas naudojant minėtą sistemą yra įteisintas Instrukcijos 36, 54, 55 punktuose. Kaip minėta, tiek UAB „Autofortas“, tiek Vertinimo ataskaitoje pateiktos sąmatos yra parengtos vadovaujantis analogiška kompiuterine programa, kuri įstatyme įtvirtinta kaip tinkamas remonto darbų, dalių ir (ar) detalių kainų šaltinis, todėl draudiko argumentas, kad Vertinimo ataskaita nėra pagrįsta, vertintinas kritiškai. Šiuo konkrečiu atveju draudikas nepateikė jokių duomenų, kuriais remiantis būtų galima teigti, kad Vertinimo ataskaitoje nurodytos kainos prieštarauja Taisyklių 15 punkto nuostatoms. Priešingai, tiek Vertinimo ataskaitoje, tiek UAB „Autofortas“ sąmatoje yra nurodyti analogiški darbų valandiniai įkainiai (22 Eur). Atkreiptinas dėmesys, kad draudiko pateiktose UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Matsuda“ sąmatose darbų įkainiai yra dar didesni, o tai tik patvirtina teiginį, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyti darbų įkainiai atitinka realią rinkos padėtį. Vertinimo ataskaitoje ir UAB „Autofortas“ sąmatoje nurodytos dalių ir (ar) detalių kainos smarkiai nesiskiria, todėl nėra pagrindo laikyti, kad Vertinimo ataskaitoje pateikta sąmata neatitinka vidutinių remonto darbų (įskaitant ir dalių bei detalių) kainų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjas, ginčydamas draudiko sprendimą apskaičiuoti draudimo išmoką pagal UAB „Autofortas“ sudarytą sąmatą, be kita ko, nurodė, kad: 1) į UAB „Autofortas“ sąmatą nėra įtraukta dalis reikalingų detalių („viršutinė oro kreipiančioji ir kairiojo rūko žibinto apdaila“); 2) į sąmatą nėra įtraukti priekinio dešinio amortizatoriaus ir vairo mechanizmo keitimo darbai; 3) sąmatoje nurodyta netinkama plastikinių detalių dažymo technologija. Taigi, sprendžiant dėl pareiškėjo reikalavimų pagrįstumo, būtina įvertinti byloje esančius su minėtais kreipimosi motyvais susijusius duomenis ir šalių paaiškinimus.

1.1. Dėl „viršutinės oro kreipiančiosios ir kairiojo rūko žibinto apdailos“

Pareiškėjas tiek savo kreipimesi į Lietuvos banką, tiek papildomuose paaiškinimuose pabrėžė, kad į UAB „Autofortas“ sąmatą nebuvo įtrauktos remontui reikalingos detalės, t. y. „viršutinė oro kreipiančioji ir kairiojo rūko žibinto apdaila“. Draudikas atsiliepime nurodė su šiomis pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis nesutinkantis, nes minėtos detalės buvo įtrauktos į visų trijų autoservisų pateiktas sąmatas. Vis dėlto papildomuose paaiškinimuose draudikas nurodė sutinkantis su tuo, kad minėtos detalės nebuvo įtrauktos į UAB „Autofortas“ sudarytą sąmatą, todėl į sąmatą buvo įtrauktos po draudiko darbuotojo atliktų korekcijų.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, atkreiptinas dėmesys į tai, kad iš Lietuvos

bankui pateiktos UAB „Autofortas“ sąmatos matyti, kad draudiko transporto žalų ekspertas joje yra ranka įrašęs papildomų skaičiavimų duomenis, t. y. sąmatos skaičiavimai buvo papildyti dviem detalėmis („viršutine oro kreipiančiąja ir kairiojo rūko žibinto apdaila“). Dėl šios priežasties draudikas draudimo išmoką perskaičiavo pagal pakoreguotus duomenis ir vietoje pirminėje sąmatoje nurodytų 3 075,97 Eur išmokėjo pareiškėjui 3 083,79 Eur draudimo išmoką. Kad pareiškėjui buvo išmokėta būtent tokio dydžio draudimo išmoka, pagrindžia paties pareiškėjo pateiktas banko išrašas. Šiais veiksmais draudikas pripažino, kad minėtos detalės yra reikalingos norint atkurti automobilį į iki eismo įvykio buvusią padėtį, todėl, Lietuvos banko vertinimu, ginčo tarp šalių dėl minėtų detalių įtraukimo apskaičiuojant pareiškėjo nuostolius nėra.

1.2. Dėl priekinio dešinės pusės amortizatoriaus ir vairo mechanizmo keitimo

Pareiškėjo teigimu, į UAB „Autofortas“ sąmatą nebuvo įtraukti priekinio dešinės pusės amortizatoriaus ir vairo mechanizmo keitimo darbai. Pareiškėjas nurodė, kad, pagal gamintojo rekomendacijas, esant deformuotam bent vienam priekinės važiuoklės elementui, kartu su deformuotomis dalimis turi būti keičiamas ir vairo mechanizmas, o amortizatoriai, jei automobilio rida viršija 80 000 km, keičiami poromis.

Draudikas su tokia pareiškėjo pozicija nesutiko ir nurodė, kad gamintojas pateikia tik rekomendacijas, o jų nevykdymas nereiškia, kad transporto priemonė bus nesaugi ar techniškai netvarkinga. Draudiko teigimu, transporto priemonė gali būti eksploatuojama ir nepakeitus minėtų automobilio detalių, o suremontavus kitus defektus ir pakeitus tik vieną amortizatorių transporto priemonė būtų laikoma techniškai tvarkinga. Be to, 80 000 km rida, kai amortizatoriai keičiami poromis, skaičiuojama ne nuo automobilio bendros ridos, o nuo amortizatorių paskutinio pakeitimo.

Atsižvelgiant į šalių pateiktus paaiškinimus, pažymėtina, kad, vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, būtinosios remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį. Norėdamas pagrįsti būtinybę keisti vairo mechanizmą, pareiškėjas pateikė „BMW“ įgaliotos atstovės UAB „Krasta auto Vilnius“ pažymą dėl automobilio remonto technologijos. Joje nurodyta, kad, pareiškėjo transporto priemonėje esant deformuotam bent vienam priekinės važiuoklės elementui, pagal gamintojo remonto technologiją kartu su deformuotomis dalimis turi būti keičiamas ir vairo mechanizmas. Atsižvelgiant į pažymoje nurodytą būtinybę keisti vairo mechanizmą, darytina išvada, kad vairo mechanizmo keitimo darbai buvo pagrįstai įtraukti į Vertinimo ataskaitą: jei ši detalė nebūtų pakeista, nebūtų laikomasi gamintojo nustatytos technologijos. Dėl šios priežasties laikytina, kad į UAB „Autofortas“ sąmatą vairo mechanizmo keitimo darbai buvo neįtraukti nepagrįstai, t. y. minėta sąmata turi trūkumų, o pareiškėjas turi teisę į papildomą draudimo išmoką, atlyginančią vairo mechanizmo keitimo (remonto) išlaidas.

Minėtoje pažymoje taip pat nurodoma, kad, automobilio ridai viršijant 80 000 km, amortizatoriai keičiami poromis. Vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad turi būti keičiami abu automobilių, kurių rida viršija 90 000 km, vienos ašies amortizatoriai, nors avarijos metu pažeistas tik vienas iš jų. Vis dėlto iš draudiko pateikto el. susirašinėjimo su UAB „Krasta auto Vilnius“ darbuotojais matyti, kad rida šiuo atveju skaičiuojama nuo amortizatorių pakeitimo dienos. Be to, draudikas pateikė el. susirašinėjimo su transporto priemonių techninę apžiūrą atliekančios UAB „Tuvlita“ darbuotojais duomenis. Minėtos bendrovės darbuotojas nurodė, kad techninės apžiūros metu netaikoma prievolė keisti abu amortizatorius kartu, o tuo atveju, jeigu būtų pašalinti pareiškėjo automobilio nuotraukose matomi kėbulo pažeidimai ir pakeistas pažeistas amortizatorius, automobilis galėtų būti pripažintas techniškai tvarkingu. Vertinant šalių pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta informacija apie vienos ašies abiejų amortizatorių būtiną keitimą nėra pagrįsta jokiais kitais leistiniais įrodymais, o pareiškėjo pateikta UAB „Krasta auto Vilnius“ pažyma yra paaiškinta to paties autoserviso darbuotojų, todėl laikytina, kad priekinio dešiniojo amortizatoriaus keitimo išlaidos nagrinėjamu atveju nėra laikytinos būtinosiomis išlaidomis. Todėl draudikas, vadovaudamasis TPVCPDĮ 19

straipsnio 6 dalimi, turi teisę atmesti pareiškėjo reikalavimą atlyginti priekinio dešinės pusės amortizatoriaus keitimo išlaidas.

1.3. Dėl plastikinių detalių dažymo technologijos

Pareiškėjo kreipimesi nurodyta, kad draudikas, apskaičiuodamas draudimo išmoką pagal UAB „Autofortas“ parengtą sąmatą, neatsižvelgė į tai, kad minėtas autoservisas neteisingai parinko plastikinių detalių (priekinio buferio, priekinės kairiosios apsauginės juostos ir kairiojo purkštuko dangtelio) dažymo technologiją, t. y., nors gamintojas šias dalis tiekia negruntuotas, neįvertino būtinybės prieš dažant jas gruntuoti, todėl nepagrįstai dažymo darbus atlieka taikydamas dažymo technologiją „KR1“, o ne „K1G“. Be to, pareiškėjo teigimu, iš sąmatoje nurodytų detalių numerių matyti, kad UAB „Autofortas“ sąmatoje nurodytos minėtos detalės yra negruntuotos.

Draudikas su šiuo pareiškėjo argumentu nesutiko ir teigė, kad UAB „Autofortas“ (taip pat UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Matsuda“) savo sąmatose nurodė, kad įsigyja dalis, kurios yra paruoštos dažymui, todėl akivaizdu, kad tiekėjai tiekia jau gruntuotas detales. Draudiko teigimu, nuo to, ar detalė paruošta dažymui, ar ne, priklauso dažymo darbų sąnaudos ir naudojama dažymo technologija. Tai, kad UAB „Autofortas“ naudoja dažymo technologiją „KR1“, reiškia, kad minėtas servisas įsigyja dažymui paruoštas dalis, todėl nereikia atlikti pareiškėjo nurodomų gruntavimo ir šveitimo darbų.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad plastikinių dalių dažymo klasifikavimas yra įtvirtintas Instrukcijos 53 punkte (53.1–53.5 papunkčiuose). „K1R“ klasei priklauso naujų paruoštų dalių dažymas be glaistymo ir gruntavimo (Instrukcijos 53.1 papunktis), o „K1G“ – naujų, neparuoštų dalių dažymas. UAB „Autofortas“ sąmatoje numatytas minėtų dalių dažymas pagal „K1R“ technologiją, t. y. kai dažomos jau paruoštos dalys, o Vertinimo ataskaitoje minėtoms dalims numatyta taikyti „K1G“ dažymo technologiją, kai dažomos naujos, neparuoštos dalys. Taigi UAB „Autofortas“ dažytinas plastikines dalis į sąmatą įtraukė kaip paruoštas dažyti, o nepriklausomas turto vertintojas – kaip neparuoštas (jas dar reikia paruošti dažymui ir nudažyti).

Šių aplinkybių kontekste pažymėtina, kad kiekviena automobilių remonto įmonė pagal savo praktiką, turimą įrangą ir darbuotojų kompetenciją pasirenka, kokios būklės dalis ir (ar) detales įsigyti ir kokias taikyti remonto technologijas. Byloje nėra duomenų, kurių pagrindu būtų galima daryti išvadą, kad, siekiant atkurti automobilį į iki eismo įvykio buvusią padėtį, būtina rinktis būtent Vertinimo ataskaitoje ar UAB „Autofortas“ sąmatoje nurodytą technologiją, todėl minėtose sąmatose nurodytos plastikinių detalių dažymo technologijos yra tinkamos ir nelemia Vertinimo ataskaitoje pateiktų skaičiavimų ar UAB „Autofortas“ sąmatų ydingumo.

Įvertinus ginčo aplinkybes, susijusias su pareiškėjo reikalavimu apskaičiuoti draudimo išmoką pagal jo pateiktą Vertinimo ataskaitą, darytina išvada, kad draudikas neįrodė, jog Vertinimo ataskaitoje pateikti skaičiavimai iš esmės yra nepagrįsti ir (ar) joje nurodytos remonto išlaidos neatitinka Taisyklių 15 punkto nuostatos.

Vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktuose paaiškinimuose ir dokumentuose nurodytų aplinkybių visumos vertinimu, darytina išvada, kad draudikas nepaneigė, jog Vertinimo ataskaitoje nurodyti automobilio remonto darbai ir išlaidos, išskaičiuojant priekinės dešinės pusės amortizatoriaus keitimo išlaidas, atitinka teisės aktų, reglamentuojančių nuostolių, padarytų dėl eismo įvykio, dydžio nustatymą, nuostatas. Papildomai pažymėtina, kad, išskaičiuojant UAB „Autofortas“ taikomą nuolaidą ir į minėtą sąmatą įtraukus vairo mechanizmo keitimo išlaidas, remonto išlaidos viršytų Vertinimo ataskaitoje nurodytas remonto išlaidas (išskaičiuojant priekinio dešinio amortizatoriaus keitimą), o tai taip pat patvirtina, kad Vertinimo ataskaitoje nurodytos remonto išlaidos atitinka Taisyklių 15 punkte įtvirtintą vidutinės kainos kriterijų.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta, darytina išvada, kad draudikas nepaneigė Vertinimo ataskaitoje nurodytų darbų ir dalių (detalių) įkainių atitikties Taisyklių 15 punktui ir prievolių vykdymo ekonomiškumo principui, todėl turi pareigą perskaičiuoti draudimo išmoką pagal pareiškėjo pateiktą Vertinimo ataskaitą, išskaičiuojant priekinio dešinio amortizatoriaus keitimo

išlaidas.

2. Dėl nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo

Pareiškėjas prašo Lietuvos banko rekomenduoti draudikui atlyginti 200 Eur nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų. Išlaidų dydį patvirtina byloje pateikta Vertinimo sąskaita faktūra ir pinigų priėmimo kvitas.

Vadovaujantis Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai bei nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Pagal TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalį, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo. Vis dėlto, vadovaujantis minėtais prievolių vykdymo principais, Lietuvos banko nuomone, šios išlaidos turi būti atlygintos tuomet, jei jas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, vadovaudamasis pateikta turto vertinimo ataskaita, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi pripažįsta, kad iš pradžių buvo neteisingai apskaičiavęs draudimo išmoką.

Iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad draudikas po automobilio apžiūros sudarė automobilio remonto darbų sąmatą, kurioje, išskaičiavus išskaitymus už dalių būklės pagerinimą, nustatė 2 382,10 Eur remonto išlaidas. Pareiškėjas su draudiko apskaičiuota suma nesutiko ir kreipėsi į turto vertintoją, tačiau byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėjas prieš tai būtų pateikęs draudikui pretenziją dėl galima neteisingai nustatyto nuostolių dydžio. Lietuvos bankas neturi duomenų, kad pareiškėjas, kilus ginčui dėl nuostolių dydžio, būtų pakankamai bendradarbiavęs su draudiku arba tiesiogiai su draudiku sprendęs ginčą dėl nuostolių dydžio. Kita vertus, vertinant aplinkybę, kad draudikas, gavęs nepriklausomo turto vertintojo Vertinimo ataskaitą, pakartotinai apskaičiavo žalą, Lietuvos banko nuomone, draudimo išmoka pareiškėjui turėtų būti apskaičiuota pagal Vertinimo ataskaitoje pateiktus skaičiavimus (juos pakoreguojant), darytina išvada, kad Vertinimo ataskaita turėjo esminės įtakos nustatant žalos dydį.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes susijusias su ginčo šalių veiksmais nuostolių nustatinėjimo procese, remiantis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais bei siekiant užtikrinti šalių teisių ir teisėtų interesų pusiausvyrą, darytina išvada, kad draudikas turi atlyginti pusę (100 Eur) pareiškėjo patirtų nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies tenkinti pareiškėjo V. J. reikalavimus ir rekomenduoti AB „Lietuvos draudimas“:

1.1. pareiškėjui mokėtiną draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitą, išskaičiuojant Vertinimo ataskaitoje numatytas priekinio dešinio amortizatoriaus keitimo išlaidas;

1.2. atlyginti pareiškėjui 100 Eur nepriklausomo eksperto samdymo išlaidų.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius